

הלכות פסח סימן תסו

החטה עליה ולהתיר האחרות (עו) *על-ידי קליפה קצת. ואם רוצה יוכל (עו) למכור הכל (עו) לאינו-יהודי, (עח) כמו שנתבאר סימן תמו סעיף א, אף-על-גב דאין נוהגין בן בשאר תערוכות חמץ, בן נראה לי: **טו** יתנגלת עליוה (עט) שנתמצאת בה (פ) חטה (מ) מבקעת בתוך הפסח, (פא) חותף מקום

ג טור בשם הר"ש
בשם רבי אליעזר
ממין לחט הבית
ז"ל, וכן טב מחמת
היום

באר היטב

שנמלח עם התנגלת כל א' מן הדעות שפסקיה זה, ע"ש ינח"י ס"ק מו. כתב בחשבות מהר"ם מלובלין סימן ע: חטה הפנחת בחבית קרוב מלוח אסור כל החבית דכבוש במבשל, ע"ש. וכתב המ"א: וצ"ל דמירי שהציר עולה על-גביו, ואם אין הציר עולה על-גביו ה"ל דין מליחה, וכן שמעתי שנמצא חטה בחבית דגים שנמלחו לשם פסח וצנח הנאון מוהר"ר בנימין אב"ד דק"ק פוזנ' להשליך אותה שורה לנהר והשאר למכור לא"י. ועמ"א: (מ) מבקעת. פשוט הוא לדין הדין בן בנתרקה אע"פ שאינה מבקעת, ט"ז.

כמבאר ב"ד סימן טט, ומש"ה מה שנוגע בבשר שבתוך הציור יקלפנו והשאר ישקה אותו, או יעשה כמ"ש רמ"א בסיפא דמכור הכל לא"י דהינו מה שאינו בתוך הציור, דמה שהוא בתוך הציור אסור למכרו כי הוא חמץ גמור, עכ"ל, והסכים עמו הח"י, ע"ש. ופשוט דכל זה בנתרקה החטה כמס"ל ס"ק יח, ע"ש. כתב בתשובת צמח"צק סימן ל, דאם נשאר מעט שרר בכלי ונטלו בתוכו מים והדחיו בו בשר אחר המליחה בפסח, אע"פ שמים מבשלין כח הפולה, מ"מ אדמחליש לה בלע קצת ויש לו דין חטה

משנה ברורה

אזתה חתיכה פלה⁹⁸: (עו) על-ידי קליפה קצת. והניגו (קלה) באופן שי"ש לספק שמא נגעה החטה גם בהן⁹⁹, וכנ"ל בסעיף-קטן עב. ואף אם ידעין בנדאי שלא נגע אלא באחד מהם ולא ידעין באזיה נגע, בלן טעוין קליפה, דחמץ בקסח לא בטיל ברב, כמו שכתוב סימן תמו סעיף יט¹⁰⁰, ואם נתבשרו בלי קליפה, אסרת תעברתן: (עו) למכור הכל וכו'. ע"ן באליה רבה שדעתו דהרמ"א לא קאי רק אשאר חתיכות, אכל אזתה החתיכה שנמצאת עליה החטה אין להתיר למכרה, לדעת ההג"ה לעיל בסעיף יט¹⁰¹. (קל) ומשארי אחרונים משמע, דכאן שהוא רק על-ידי מליחה מקלין למכור

באור הלכה

כלה וכו'. ע"ן משנה ברורה. וע"ן מגן-אברהם ששמע שנמצאת חטה בחבית דגים שנמלחו לשם פסח, וצנח הנאון מהר"ר בנימין להשליך אותה שורה לנהר והשאר למכור לכו"ר, וע"ן בהמר"משה שפטה על זה: והלא היה די לאסור רק אותו הדג שנמצא החטה עליו וכן היה תמה גם-כן הפתחית-השקל, ע"ן שם; ותרין. דאפשר שהיה בעיניו שנספס אולי נגעה החטה בכל השורה, דאי לא הכי לא מחזקין אסורא מתחיתה לחתיכה ואמרין פאן נמצא פאן הנה, עד פאן לשוננו. ולדברי הש"י שכתבנו במשנה ברורה, אפלו באופן זה אין לאסור כל השורה: * על-ידי קליפה קצת. ע"ן משנה ברורה דהוא גיבש לספק שמא נגע החטה בהם.

אפלו אותה חתיכה, (קלו) ורק שיקלף תחלה מן הבשר במקום למעשה והוא הדין (קלה) דמטר להשהות שאר החתיכות עד אחר הפסח בין שאין אלא ספק נגיפה, וגם אותה החתיכה יוכל להשהות אותה, רק שבה צריך לקלף מתחלה מקום החטה, ומדברי המגן-אברהם משמע דדעתו כדעת הרמ"א דאזתה החתיכה אסורה להשהות; ונראה דבנתרקה ולא נתבקעה יש לסמוך אדברי הש"י, וכן החק-יעקב מסכים לדברי הש"י: (עח) כמו שכתב סימן תמו וכו'. טענת-סופר הוא, (קלט) וצריך לומר: אף-על-גב דאין נוהגין בן בשאר תערוכות חמץ, כמו שכתב סימן תמו סעיף א, ופרושו, דשם מבאר דבבליעת משהו חמץ אינו יכול למכור לעכו"ם אף אחר שפיצה דמי החמץ, פאן במליחה מקלין בנה. ודע, דכל זה דמקל הרמ"א בחתיכות האחרות על-ידי קליפה או על-ידי מכירה לעכו"ם, (קמ) דוקא בשמצא החטה על בשר מלוח בעת המליחה או אחר מליחה והדחה, ומלחו פעם שנית לקדחה¹⁰² וצאזו החטה על הבשר בלא ציר, אכל אם נמצא החטה בתוך הציור, אז השיב הכל במבשל, דבשעור מוצע הני כבוש על-ידי ציר¹⁰³, ואז כל מה שמנח בציר יש לאסור וצריך בעור, אכל מה שמנח למעלה מן הציור יעשה כמו שכתב הרמ"א, דבציר אין אומרים שמפצע למעלה, או שישתנו עד אחר הפסח, וכמו שכתבנו למעלה בדעת הש"י. וכן אם נמצא חטה (קמל) פנחת בחבית של קרוב מלוח, אסור כל החבית, דכבוש במבשל; ודוקא כשהציר עולה על-גביו¹⁰⁴, דאם אין הציר עולה על-גביו ה"ל לה דין מליחה בעלמא ודינו כנ"ל בסעיף-קטן עו ועו. אם נשאר מעט שרר בכלי ונטלו בתוכו מים והדחיו בהן בשר אחר מליחתו בפסח, דעת החק-יעקב דיש להתיר הבשר אף בלא קליפה מעקר הדין, שאף שהמים נאסרו מחמת השרר שנתערב בתוכם, מפל מקום הבשר לא בלע כלום ממים הללו בין שהוא צונן, ואף-על-פי שהבשר היה מלוח צדון בשעה שהדחיו והמליח הוא קרותה, מפל מקום לא בלע כלום מן המים, לפי שהמים שהדחיו בהם מבשלים כח הפולה ואין לו כח להבליע המים בבשר¹⁰⁵, אכן מחמת חמרת חמץ בפסח יש לקלף מעט הבשר במקום שנגעו בו המים הללו. ודעת החת"י אדם, דמדניא צריך הבשר קליפה בין דאית בה פילי, אפלו לא נמלח הבשר כלל: **טו** (עט) שנמצאת בה וכו'. כתב החת"י אדם, דרוצה לומר דוקא שנמצאת בחובה, דיש לומר שנתחמקה במים שהדחה בו, אכל אם נמצאת על התנגלת, אם-כן אם אימא דהוי בשעת הדחה היה נופל, ועל-כרחו עכשו נפל, ושמן התנגלת הוי כמייפרות ואינו מחמץ: (פ) חטה מבקעת. ולפי דברי הרמ"א לעיל בסעיף ט (קמג) הוא הדין אפלו לא נתבקעה רק נתבקעה, אכל לא נתבקעה אין צריך כלום: (פא) חותף מקום שפועו וכו'. הנינו, (קמג) כמו שכתב

שער הציור

(קלה) הגר"א ופרימגרים באש"ל אברהם, וכן מוכח מש"י לדינא דאם ידעין שלא נגע, מותרות באכילה אף בלא קליפה, וכן כתב בספר בית-מאיר דאין צריך להשהות באופן זה דיש לחט לשמחת יום-טוב ואכן מה דמשמע מנה שם דהש"י מחמיר בה וחולק בה שם עליו. לכוונה פשוט להמנע פשוט דגם הוא מודה באופן זה, אכן החת"י אדם החמיר לקתלה לאסור כל החתיכות כדי קליפה אף ידעין בנדאי שלא נגע, ובנראה שדיק בן מממשעות דברי המגן-אברהם כמה שכתב בשם המהר"ר בנימין דאם נתבשרו הנאורות בלי קליפה שרי קליפה שרי קליפה, ואח"כ פל סתם: נראה לי דדוקא במקום שאין לספק שמא נגע וכו', אכן לדינא יש לסמוך להקל בהו כשאר גדולים הנ"ל שכתבתי, וגם אמנם הפרימגרים מחמירי על דברי המגן-אברהם בנה, ע"ן שם בדבר המתחיל ימה שכתב דוקא בשאין לספק: (קלו) בן משמע מהגר"י, וכן מוכח בבאור הגר"א שבוה אף ההג"ה שפסקיה י מודה להקל: (קלז) ט"ז והגר"י: (קלח) והנה גם המגן-אברהם הביא בשם תשובת רמ"א דמטר להשהות שאר החתיכות עד אחר הפסח, אלא אפשר דהרמ"א שם כתשבה לא ארי קשיש ספק נגיפה בחטה על כלים, ותדע, דהא על שאר חתיכות צריך קליפה, אלא חסם מתחלה דמפורות לגמרי, ולכן לא הזכירתי דין זה רק בשם הש"י, וסברתו הוא, וסברתו הוא, דמדאוריתא בנדאי אינו עובר בכל נראה על הליעה שבלע, רק מדרבנן בעלמא אסור להשהות אפלו על משהו חמץ הנבלע בבשר משום דלמא אחי למיכל מנה, וכמבאר בריש סימן תמו פה"ה, ובענינו דהוא רק ספק בעלמא שמא נגע, הוי ספקא דרבנן, ולכן מטר להשהותו אף בלי קליפה, ורק אותה חתיכה שבנדאי נגע צריך קליפה מקום: (קלמ) ט"ז ופארמ"ר: (קמ) ט"ז ושי"א: (קמז) מגן-אברהם ושי"א: (קמח) אחרונים. וע"ן לעיל בסעיף י אם נמצא חטה בתנגלת במבשל: (קמט) הגר"א:

הַלְכוּת פְּסַח סִימָן תַּסוּ

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק עד]

וְדַבְּרוּ אִם נִחְמָר לְאַסֵּר אוֹתָהּ חֲתִיכָה כְּלֵה⁹⁸.

[משנ"ב ס"ק עח]

אוֹ אַחַר מְלִיחָה וְהִדְדָּתָהּ, וּמְלַחָה פְּעַם שְׁנִית לְקַדְרָה¹⁰².

102) מה שכתב "לקדרה", היינו כפי פסק השו"ע (יו"ד סי' צא ס"ה) שאף בשר שנמלח לשם בישול בקדירה נחשב כמלוח לענין דין 'מליח הרי הוא כרותח', לפי שבמליחה זו אין הוא ראוי לאכילה אלא אם כן מדיחים אותו במים, והרי הוא בכלל 'אינו נאכל מחמת מלחו' שאמרו בגמרא (פסחים עו, א) שדון כרותח. [וראה טור שם שיש מן הראשונים שסוברים שרק בשר שנמלח לצורך איכסון הרי הוא בכלל 'אינו נאכל מחמת מלחו', ויש שסוברים שרק כשנמלח לשם עיבוד וכדומה. וראה רמ"א שם, שכיון שאין אנו בקיאים מה נחשב 'דבר שנמלח לשם קדרה', במקום שאין הפסד מרובה נוהגים לדון כמלוח אפילו בשר שנמלח לשם צלי, אף שאינו מלוח כל כך כנמלח לשם בישול בקדירה].

[משנ"ב שם]

דְּבַשְׁעוֹר מוֹעֵט הֵנִי כְבוֹשׁ עַל-יְדֵי צִיר¹⁰³.

103) היינו בשיעור של 'כדי שיתן על האור וירתיח', וכפי שכתב לעיל (סי' תמו ס"ק מב). וראה מה שכתבנו שם על אופן מדידת שיעור זה.

[משנ"ב שם]

וְדִנְקָא קְשֵׁה צִיר עוֹלָה עַל-גַּבְיֵינוּ¹⁰⁴.

104) עיין מה שכתבנו בשעה"צ לעיל (ס"ק צג) בשם החמד משה.

[משנ"ב שם]

וְאֵין לוֹ כַּח לְהַבְלִיעַ הַפִּיּוֹם בְּכֶשֶׁר¹⁰⁵.

105) ואף לדעת הסוברים בשו"ע לעיל (סי"ב) שצונן אוסר בחמץ בפסח, כתב הפמ"ג (א"א סוף ס"ק לג) שהבשר מותר, שכן אף הם לא אסרו בצונן אלא כשהחמץ נשרה בתוך היתר צונן, או שדבר היתר נשרה בתוך חמץ צונן, או שההיתר נשרה יחד עם חמץ בתוך רוטב צונן, אבל כאן שהמים עברו על הבשר דרך העברה בעלמא, לדברי הכל אין הוא נאסר, וכן כתב השו"ע הרב (סניח).

ואכן אם הכניסו את הבשר לתוך המים, כתב הפמ"ג (שם) שהרי זה אסור לדעת הסוברים שצונן אסור, ואף לדעת הסוברים שצונן מותר, צידד הפמ"ג שהרי זה אסור, עיין שם טעמו.

98) ולפי טעם זה, כתב הפמ"ג (א"א ס"ק לג) שאפילו אם אין בכל החתיכות ששים כנגד החיטה, מ"מ רק החתיכה הנוגעת בחיטה נאסרת, אבל לפי הטעם הראשון, אם אין בהן ששים כנגד החיטה כולן אסורות.

[משנ"ב ס"ק עה]

בְּאֶפְסָן שְׂיִישׁ לְסַפֵּק שְׁמָא נִגְעָה הַחֲטָה גַם בְּהֵן⁹⁹.

99) ובטעם הדבר שהקלו בספק כתב בביאור הגר"א, שהואיל ומעיקר הדין דבר כחוש אינו נבלע אלא כדי קליפה, אלא משום חומרא בעלמא מחמירים לאסור כולה [אפילו בדבר שלא שייך בו שמנונית], לפיכך כשיש ספק אם האיסור נגע בתרגולת, אין מחמירים חומרא זו, וכעין זה כתב הפמ"ג (א"א ס"ק לג).

[משנ"ב שם]

כְּמוֹ שְׁתִּיבֵי סִימָן תַּמּוּ סְעִיף טוּם¹⁰⁰.

100) שם כתב השו"ע שחמץ שהתערב בדברים אחרים בפסח והתערובת היא 'יבש ביבש', שיש אומרים שאין הוא בטל, כשם שבתערובת של 'לח בלח' אין חמץ בטל אלא אוסר במשהו, ויש סוברים שאף על פי שבתערובת של לח בלח אינו בטל, בתערובת של יבש ביבש הוא בטל, וכתב המשנ"ב שם (ס"ק צה) שהאחרונים הסכימו להלכה שאינו בטל.

[משנ"ב ס"ק עו]

אֵין לְהַתִּיר לְקַדְרָה, לְדַעַת הַהֲגָ"ה לְעִיל בְּסַעֲיֵי י¹⁰¹.

101) שם כתב השו"ע שמותר למכור לנכרי תרגולת מבושלת שנמצאה בה חיטה מבוקעת, שאין זה נחשב כנהנה מהחמץ, שהרי אין התרגולת נמכרת יותר ביוקר מחמת המשוהו מהחיטה הבלוע בה, והרמ"א שם כתב שהמנהג שלא למוכרה אלא לשרוף אותה, ודעת הא"ר (כאן ס"ק לה) שלדעת הרמ"א ה"ל אף אם החיטה נמלחה עם התרגולת הדין כן שיש לשרוף את התרגולת. ובטעם החולקים כתב הט"ו (ס"ק כ), שרק בבישול נהגו שלא למוכרה, שכן התרגולת כולה אסורה באכילה ובהנאה מעיקר הדין, אבל במליחה שרק כדי קליפה אסור מעיקר הדין ושאר התרגולת אסורה רק משום חומרא בעלמא ונכפי שכתב המשנ"ב לעיל (ס"ק עד)), מותר למכור אותה חוץ מכדי קליפה שבה.

הַלְבוּת פֶּסַח סִימָן תְּמוּת תַּסַּח

עו

בְּאֵר הַגּוֹלָה

ד טור בשם הרמב"ם
ה שם בשם הרא"ש
אביו ו הניין סוף
פרק ב דפסחים
ובאר שם דסגי
בבליה, ועי' דפוס
חשוב קליפה ז טור
בשם אביו הרא"ש
דאין ללמד אסור
משמאה, דלענין
אסור לא הני עסול,
וכן בחבור התוספות
בחז"ל צ"ו וקדרי
בפרק ב דפסחים ונתחית מיטוני בפרק א בשם ס"ה א משנה פסחים ב ג ב בשם גמרא

(מא) פּעִפּוּעוֹ לְפִי אִמְדוּ הַדַּעְתָּ. וַיִּינַשׁ אוֹסְרִים אֶת בְּלֵא, (פב) לְפִי שֶׁקְשָׁמְהֶפְכִּים (פג) הַשְּׁפוּדוּ (מג) מִתְּפַשֵּׁט הַטַּעַם כָּל הַתְּרַנְגְּלוֹת. "וְכֵן יֵשׁ מִי שְׁאוֹסֵר כָּל הַתְּרַנְגְּלוֹת הַצְּלוֹת עִמָּה בְּאוֹתוֹ שְׁפוּדוּ (פד) הַנּוֹגְעוֹת (מג) זֹו כּוֹן, (פה) כִּי עַל־יְדֵי הַפּוּף הַשְּׁפוּדוּ מִתְּפַשֵּׁט מִזֹּו לְזֹו: טז יְהִי אִו שְׁעוֹרָה שְׁנִמְצָאָה בְּזַפֵּק הַעוֹף לְאַחַר שֶׁהִכְהוּ אוֹתוֹ, (פו) הַעוֹף (מד) [מד] מִתָּר, וְהַחֲשָׂה וְהַשְּׁעוֹרָה (פז) צָרִיף לְשָׂרְפָם, (פח) יְדֵלָא חֲשִׁיבִי כִּמְעַפְלִים:

תַּסַּח שְׁלֵא לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּעֶרְבַּ פֶּסַח אַחַר חֲצוֹת, וְכוּ י' סְעִיפִים:

א הַעוֹשֶׂה מְלָאכָה בְּעֶרְב־פֶּסַח (א) *מִחֲצוֹת וּלְמַעְלָה (ב) כִּמְשִׁמְתִּין אוֹתוֹ, וְאֶפְלוּ לַעֲשׂוֹת

בְּאֵר הַיֵּטֵב

ובשכנה"ג פתב: מדלא הגיה הרב כאן אפלו אינה מבקעת, נראה דס"ל דאם אינה מבקעת אין לאסר בצלי רק כדי נטילה, ע"ש, אכן דעת שאר האחרונים אינו כן. ועמ"ש בס"ק יח בשם הח"י ובס"ק כד: (מא) פּעִפּוּעוֹ. ומרי בתרגלת כחושה, דאליכ מפפצע ואסור כלו, כמ"ש סימן תמו ס"א: (מג) מתפשט. דוקא לענין אסור משהו חלישין לזה משא"כ בשאר אסורים, ע"י ובמ"א. וכתב א"י: ואם אינו מתהפף השפוד נראה מדעת כמ"א דד"ן צילה דרין מליחה, עכ"ל: (מג) זו זב"ז, אבל אם אינו נוגעות אין אסורות, ולא אמרין דהבליעה הולכת בכל הלוי כמ"ש ב"ד סימן צב, דהתם מרי באינה מבקעת נ"ל דאין להחמיר, ח"י. פתב בשכנה"ג: מצוה בא להדי בליל ד' של פסח שצלו שני תרגולות ונמצא באחת מהן שעורה שאינה מבקעת, ויחייב שיחתף מקום פפועו לפי אמדו דעתו ויחליכנו ויאכל השאר, ואמרו שכבר חתכו לחתיכות עם החצרות ואינם יודעים היכן הוא והתפרי הכל, ע"ש, חלישטו אדיל כמשי"ל בס"ק מ, אכן דעת שאר אחרונים אינו כן כמ"ש. וענין בתשובת חכם צבי סימן ופ בשבועות יצחק ח"ב סימן יז: (מד) מִתָּר. וְאֶפְלוּ קְלִיפָה א"צ, וְהַזַּפֵּק הוּא בְּמִקוֹם קְלִיפָה, וְהַבִּיחַ פֶּסַק לְהַחְמִיר לְאֶסֶר כְּלָה, וְא"ו הַכְרִיעַ לְאֶסֶר בְּאִכְלָהּ וְלַחְמִיר בְּהִנָּא, וְשָׂאָר אַחֲרוּגִים מִסְּבִימִים לְהַחְמִיר

מִשְׁנֵה בְּרוּרָה

לעיל שפעמיק כל סיביותיה, דבצלי לכלי עלמא יש להחמיר יותר¹⁰⁶. ודוקא אם היה התרגולת כחושה, (קמז) אבל אם הוא שמן במקום מנעו של החטה, פלו אסור, דאדיל התר ומפפסו להחטה ואחר כך מפפצע החטה משהו אסור בכל התרגולת¹⁰⁷: (פב) לְפִי שֶׁקְשָׁמְהֶפְכִּין וְכוּ. ודוקא (קמה) באסור חמץ שהוא במשהו חלישין לזה, מה שאין בן בשאר אסורים¹⁰⁸: (פג) הַשְּׁפוּדוּ. מִשְׁמַע דָּאִם נִצְלָה עַל־גַּבִּי גְּחִילִים אִין לְאֶסֶר יוֹתֵר מִכְדִּי פֶּעִפּוּעוֹ. וְדַעַת הַרְבַּ בְּהַגָּה הַנִּל, וְדַאי דְאִין הִקְלָל בְּצִלִּי יוֹתֵר מִמְּלִיחָה

בתרפכה יש להקל אפלו באכילה, ע"ש [מד] מִתָּר. עין בה"ט. וענין בקנטרס טוב עין שבסוף ועד לחמץ שכתב שצריך איהו ימים קנים פסח לקנות עופות הצריך לו לכל הפסח ולהכחילם מעת קנהים יחזו וארזו שאין מחמירין וענין לעיל סימן תסו שמבאר שפלו בפסח מטר לתן שיעורים לבתמות, ואפשר דהתם מרי שני רצה לשחטה ביו"ט, וזיון שכבר בטל כמ"ש הרמ"א, וע"ש בבה"ט בשם הח"י, אי"כ הו"ל כמו חמץ בבור, משא"כ כאן שרצה לשחט עופות אלו ביו"ט יש להחמיר בזה. ודבר ראיתי לרב א' בכת"ש שצדד לאסר לקנות תרגולת בחוף הפסח, שאם

בכשול, וא"כ אם התרגולת שמנה אפלו אינו נוגעות אסורת הכל, מ"א. ומ"מ פסח שצלו שני תרגולות ונמצא באחת מהן שעורה שאינה מבקעת, ואמרו שכבר חתכו לחתיכות עם החצרות ואינם יודעים היכן הוא והתפרי הכל, ע"ש, וענין בתשובת חכם צבי סימן ופ בשבועות יצחק ח"ב סימן יז: (מד) מִתָּר. וְאֶפְלוּ קְלִיפָה א"צ, וְהַזַּפֵּק הוּא בְּמִקוֹם קְלִיפָה, וְהַבִּיחַ פֶּסַק לְהַחְמִיר לְאֶסֶר כְּלָה, וְא"ו הַכְרִיעַ לְאֶסֶר בְּאִכְלָהּ וְלַחְמִיר בְּהִנָּא, וְשָׂאָר אַחֲרוּגִים מִסְּבִימִים לְהַחְמִיר

בְּאֵר הַלְּבָבָה

וכתב בעלת השבת, דחתיכה שיש בה ספק אם נגע כלל באותה חתיכה שנקמצא בה החטה, אפלו קליפה אינו צריך:

* מִחֲצוֹת וּלְמַעְלָה. עין משנה ברורה, והוא ע"פ הירושלמי שהביאנוהו הפוסקים דהשעם משום שחיטת הפסח, ולפי זה אם חל פסח במוצאי שבת מפר במלאכה מעקר הדין עד המנחה בין דשחיטת הפסח הוא למחר בשבת, וכמו שכתב הפה"ר¹⁰⁹. ולשי" פרש עוד טעם, כדי שלא יתא סודו במלאכה וישבחו בעור חמצו וכי וחקון מצה לערף תלילה וכי, ולפי טעם זה אפלו קשתול פסח במוצאי שבת גס"פן יש להר שלא לעשות מלאכה מחצות¹¹⁰, שהרי סודו

[אחרונים]: (פד) הַנּוֹגְעוֹת זֹו כּוֹן. ואם אינו נוגעות אינו אסורות, ולא אמרין דהבליעת משהו הולף ומתפשט מזו לזו על-ידי השפוד. ואם התרגולת שמנה, אסורת (קמו) הכל אפלו אינו נוגעות [מגן אברהם], והמקור חיים מקל בדרך¹¹⁰. ואפלו לדעת המגן אברהם אין להחמיר בזה אלא במקצת (קמו) ולא בתרפכה: (פה) כִּי עַל־יְדֵי הַפּוּף וְכוּ. וכלא הפוף מתרות האחרות אפלו בלי קליפה. וכתב הפרי מגדים, דלפי דעת הרב לעיל יש להורות דצלי לא גרע ממליחה, ואף כשהתרגולת כחושה לגמרי אסורה פלה ואפלו בלא הפוף השפוד, אבל אחרות יש להחמיר בהפסד מרבה בידע שלא הפך השפוד: טז (פו) הַעוֹף מִתָּר. דאין צלי אסור יותר מכדי קליפה¹¹¹, והזפיק הוא במקום הקליפה ומשליכין אותו. (קמט) ואפלו לדין דאוסרין בצלי עד ששים, מכל מקום אין להחמיר בזה יותר מכדי קליפה, כי ההבחיב אינו דומה לכל צלי, הואיל לא צלף לאסור מהבחיב הרבה במקום אחד אלא מעבירו תמיד הנה והנה, כמו שמבאר ביריה דעה סימן סח. ואם נמצאת החטה חוץ לזפק לאסור מהבחיב, (קמט) לבתחלה צריך לקלף באותו מקום, הנה והנה, כמו בשל כף בלי קליפה מטר. המדקדקים נזהרים בפסח קדם ההבחיב וקדם המליחה לפתח התרגולת היטב או לחתכו לשנים ולבדק היטב שלא ימצא בתוכו חטה, ומי שעושה כן הרי זה נריו ונשכר [שכנה"ג]: (פז) צָרִיף לְשָׂרְפָם. דתליין שנתחמצו מלחות שנמצא בזפק [לבוש]: (פח) יְדֵלָא חֲשִׁיבִי כִּמְעַפְלִים. דאף דלענין טמאה חשיבי כמעפלים, לענין אסור שאני. וענין בבאר הגני"א שכתב דלפי זה אין חלוק בין שלמה או שבורה, אבל בעקר הדין מצדד לבסוף דאין לחלק בין אסור לטמאה ואפלו שלמין חשוכין כמעפלין. פתב בספר תנאי: כל עניני הפסח לא יעשה על-ידי עבדים, וכן ראוי שלא יעשה על-ידי עניים [פמ"ג]:

א (א) מִחֲצוֹת וּלְמַעְלָה. השעם, מפני שהוא (א) זמן שחיטת הפסח, שקל אחד מישראל חייב בו, ויום שמביאין קרבן הוא כיום טוב¹¹² ולכן אסור מדברי סופרים במלאכה¹¹³, ואפלו בזמן הנה דליא קרבן, עדין האסור במקומו עומד¹¹⁴: (ב) כִּי מְשִׁמְתִּין אוֹתוֹ. וגם אינו רואה סימן

שְׁעוֹר הַצִּיּוֹן

(קמז) מגן אברהם ושי"א. ולדין דאין אנו בקיאין בין פחוש לשמן, אפלו כחושה אסורה פלה [הגר"י]: והרב שלא הגיה פן על המחבר, דלדידה בלא הכי אסורה פלה, ולא גרע צלי ממליחה, וכמו שכתבו האחרונים: (קמט) מגן אברהם וחק יצחק: (קמו) עין במחצית השקל שכתב דאסורת אותן רק כדי קליפה¹¹⁵: (קמז) כן פתב חקי יצחק: (קמח) מגן אברהם ושי"א, ולא בכ"ח: (קמט) פרי מגדים. וטעמו, דמעקר הדין מסכים חקי יצחק בעלת שבת דאפלו אם נמצא חוץ לזפק גם כן פסח, דהכחוב אינו דומה לכל צלי, רק לחמרא בעלמא שחש קצת לדעת המחמירין, עין באלהו וזוטא ועלת שבת. ודע, דבחק יצחק יש טענת סופר מה שכתב בשם אליהו וזוטא, דהאליהו וזוטא מרי רק נמצא החטה חוץ לזפק, עין שם, ובחק יצחק חסר איהו תבות¹¹². והבאר היטב נגדר אחר הטענת והעתיק כמו שראה בחקי יצחק, ובאמת זה אינו: (א) פוסקים: (ב) אחרונים, וכן מוכח בש"ס: